

Strategische visie Integraal Beheer Openbare Ruimte gemeenten Naarden en Bussum



De dynamiek van regisseren en loslaten

Juli 2013



Gemeente Naarden

Gemeente
Bussum

Samenvatting

Deze visie geeft weer hoe de gemeenten Naarden en Bussum het beheer van de openbare ruimte vorm gaan geven. De uitgangspunten daarbij zijn

- de openbare ruimte is een prettige leefomgeving die schoon, heel en veilig is
- het beheer wordt toekomstgericht en integraal georganiseerd
- gemeenten en inwoners werken hier samen aan.

Deze visie gaat uit van een compacte ambtelijke organisatie, waarvan de omvang is afgestemd op areaal en taken, voor het beheer van de openbare ruimte. Hierin kunnen werkzaamheden worden uitbesteed én in eigen beheer plaatsvinden. De kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt gewaarborgd door voldoende kennis en kunde in de organisatie. Met die kennis kan op efficiënte en effectieve wijze werk worden in-, aan- en uitbesteed.

De positie van het openbaar bestuur in de maatschappij verandert van een strategische beleidsbepalende rol naar een meer regisserende en faciliterende rol. De gemeente staat daarin open voor inbreng en creativiteit van inwoners, ondernemers en het maatschappelijke veld en ontwikkelingen in de markt. Ze is beheerder en regisseur van de openbare ruimte, maar krijgt dat niet voor elkaar zonder de actieve betrokkenheid van haar bewoners. De basis daarvoor ligt in wederzijds respect voor elkaars rol en belangen.

De gemeente is een speler in het maatschappelijke veld die vanuit haar beleidsbepalende rol marktpartijen faciliteert om effectief samen te werken. Ze geeft vertrouwen aan andere deelnemers om vanuit maatschappelijke inzet, zowel structureel als incidenteel, mee te doen in het beheer van de openbare ruimte. De gemeentelijke organisatie zelf levert eveneens een bijdrage aan de maatschappelijke opgave op het gebied van arbeidsparticipatie en reïntegratie.

1. Aanleiding, achtergrond en doel van de visie

Meer dan een kwart van de oppervlakte van steden is openbare ruimte (straten, plantsoenen, sportvelden, bermen enz.). Openbare ruimte maakt de leefomgeving leefbaar en aantrekkelijk. Het geeft wijken en buurten identiteit, maakt functies bereikbaar en vormt een plek voor ontmoeting, interactie en sociale cohesie. In elk onderzoek naar wat burgers belangrijk vinden en wat zij van de gemeentelijke overheid verwachten, staat **een veilige, schone en aantrekkelijke woon- en leefomgeving** op de eerste plaats.



De kwaliteit van de openbare ruimte houdt ons allemaal bezig. Hoewel de gemeente zich verantwoordelijk voelt voor de openbare ruimte, kan gesteld worden dat de openbare ruimte van ons allemaal is. Bestuurlijk wordt gediscussieerd over "schoon, heel en veilig", terwijl de ambtelijke organisatie discussieert over integraal en doelmatig beheer en onderhoud.

Het begrip kwaliteit wordt daarmee in een breder perspectief geplaatst, doordat beheer zich niet meer uitsluitend richt op de technische instandhouding, maar ook gericht is op leefbaarheid, economische vitaliteit en participatie.

De betekenis van de openbare ruimte komt steeds meer in het licht te staan van de interactie tussen plek en gebruikers. Het kost heel veel geld om de openbare ruimte te (laten) beheren en onderhouden vanuit de vraagzijde. Dat geld is er (meestal) niet. De overheid lijkt niet (meer) in staat te zijn de ruimte schoon, heel en veilig te houden. Dat vraagt om creatieve en interactieve oplossingen en samenwerking.

Visies op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (zelf doen of uitbesteden) zijn vanaf de jaren '90 bij nagenoeg alle gemeenten in Nederland onderwerp van discussie geweest en hebben op veel plaatsen tot privatiseringsoperaties geleid. Belangrijke doelstelling daarin was om door marktwerking organisaties meer bedrijfsmatig en efficiënt te laten werken. Hieruit is echter geleerd dat een kritische afweging noodzakelijk is tussen uit te besteden werk waar marktwerking efficiëntie oplevert en werk dat de gemeente beter zelf kan doen. Bulkwerk kan efficiënt en met kostenreductie in beeldbestekken worden weggezet en regie en controle kan worden gevoerd op kwaliteit, doelmatigheid en duurzaamheid. Het accent is daarmee verschoven naar een regierol voor de gemeente (niet alles uitbesteden) en werken vanuit dienstverlening (klantgericht).

Met een regierol, wil de gemeente daarnaast goed kunnen anticiperen op veranderingen in de markt. Daarvoor moet in de organisatie voldoende kennis, kunde en informatie aanwezig is om te kunnen sturen. Dit vraagt bepaalde competenties en een kwalitatief goede, compacte organisatie die afgestemd is op het te beheren areaal en de (kern)taken en in staat is gegevens over het areaal te beheren.

In eerdere bestuurlijke overleggen is dit model, waarbij naast de servicegerichtheid tevens de beeldbepalende plekken in eigen beheer blijven, als voorkeursmodel bestempeld. Uitgangspunt hierin is dat de servicetaken in nauwe interactie met gebruikers en burgers in de kernen en wijken worden uitgevoerd. Vooruitlopend op een fusie en om efficiëntie te behalen werken de buitendiensten van Naarden en Bussum bovendien sinds 1 januari 2012 al intensief samen. Beleid en beheer wordt daar waar mogelijk op elkaar afgestemd en geharmoniseerd.

Samenwerking tussen gemeenten en een forse bezuinigingstaakstelling worden als belangrijkste uitdagingen voor de komende periode gezien. Een visie op het integrale beheer van de openbare ruimte op de lange termijn is nodig om deze uitdagingen op te pakken. Deze visie is het door de raad vastgestelde kader, waarbinnen de colleges de uitvoering de komende jaren kunnen gaan inrichten. In het licht van deze uitdagingen geeft deze visie weer hoe de gemeenten Naarden en Bussum de kwaliteit, hun regierol en samenwerking met het maatschappelijk veld zien in het beheer van de openbare ruimte.

2. Uitgangspunten

De uitgangspunten worden hieronder toegelicht in het licht van de visie op de regierol (uitgangspunt "zelf doen wat moet en uitbesteden wat kan"), kwaliteit (technische instandhouding, leefbaar en economische vitaliteit) en samenwerking met maatschappelijk veld (participatie). Hiermee moet rekening worden gehouden in licht van bezuinigingen en organisatie van de samenwerking.

Belangrijke voordelen van dit beoogde model zijn:

- Deskundig, behoud van historische kennis, lokale kennis, vakmanschap, politieke affiniteit, behoud van unieke verantwoordelijkheid van de overheid.
- Slagvaardig, adequate- en snelle inzet bij calamiteiten
- Dienstverlening aan burger: Ambassadeurs van de gemeente in de wijk
- Cultuuromslag naar wijk(kern)gerichte serviceteams
- Medewerkers zijn multi-inzetbaar

- Meer verbinding met kernen en wijken: relatieversterking met participatie
- Hoge score op klanttevredenheid: oog-oorfunctie, aanspreekpunt
- Impuls op kwaliteit.

Burger centraal

De burger is zeer betrokken bij het beheer van de openbare ruimte. Bestuurlijk wordt grote waarde gehecht aan betrokkenheid, inbreng en bijdrage van de burger.

Aanleiding

Burgerparticipatie gaat al lang niet meer alleen over burgers die meepraten over beleid. Het staat in het teken van een herziene rol- en taakverdeling tussen overheid en burgers. Burgers verwachten dat de overheid hen betreft bij de ontwikkeling van beleid en de uitvoering van projecten, de gemeente wil ook graag dat burgers niet alleen meepraten, maar vooral ook meedoen. Om lokale maatschappelijke problemen goed te kunnen oppakken en moderne dienstverlening te kunnen bieden, is die intensieve samenwerking nodig.

De actieve deelname van burgers in de beleidsontwikkeling en uitvoering van projecten en activiteiten wordt steeds groter. Dit zie je terug in de betrokkenheid van burgers in de openbare ruimte en in de zorgtaken voor het sociale domein (actieve en vrijwillige deelname in WMO-raden, milieuraden en seniorenraden van gemeentes).

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Het is een belangrijk element in de leefomgeving als plek voor interactie tussen verschillende gebruikers: burgers, overheid, instellingen en bedrijven. De sleutelwoorden hierbij zijn naast schoon, heel en veilig, ook aantrekkelijk en (economisch) vitaal.

Doordat het gebruik van de openbare ruimte verandert, veranderen daarin ook de verhoudingen tussen de gebruikers (overheid, markt en de samenleving). De burger van nu, maar ook maatschappelijke (lokale) organisaties zijn zeer betrokken bij zijn of haar openbare ruimte. Burgers willen zich steeds meer inzetten voor de samenleving, zonder dat zij daar direct een tegenprestatie voor terug willen zien. Ze willen verantwoordelijkheid nemen voor het publieke domein, maar wel op basis van keuzevrijheid en diversiteit. Laagdrempeligheid is van groot belang. De rol van de gemeente verschuift steeds meer naar een regievoerende en faciliterende rol.

De afgelopen periode werd de rol van de burger in dit kader goed weergegeven in de burgerparticipatieladder waarbij de rol uiteenloopt van informeren tot meebeslissen. Steeds vaker wordt de rol van de burger uitgebreid naar het niveau van meebeslissen over de inrichting tot en met het zelf beheren van de openbare ruimte.

Burger centraal in Naarden en Bussum

Het college van Naarden betreft inwoners, maatschappelijke organisaties, buurgemeenten en experts bij het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van beleid. Daarnaast stimuleert de gemeente inwoners om zelf initiatieven te nemen. De gemeente bewaakt de wettelijke kaders en kan verschillende rollen aannemen in een proces. De gemeente Naarden ziet de burger als belangrijke partner op structurele en incidentele basis. Naast de bestaande communicatiekanalen als burgersprekuren en inspraakavonden, werkt Naarden sinds 2007 met het model Wijkgericht Werken. De bewoners van Naarden zijn per wijk vertegenwoordigd in een buurtplatform; de thermometers in de wijk. De gemeente werkt samen met deze wijkbewoners en professionele organisaties aan zaken die spelen in buurten op het gebied van schoon, heel en veilig, zowel op het sociale als het fysieke domein. Door vraaggericht te werken verbetert de leefomgeving in de wijken naar behoefte. Naast opkomende vragen, worden er ook gezamenlijk wijkactieplannen gemaakt om een duidelijk beeld te krijgen wat er speelt en gaat spelen in de wijk. Om het wijkgericht werken te faciliteren, is er vanuit de gemeente een wijkbudget vrijgemaakt voor elk buurtplatform. Met deze werkwijze wil Naarden de samenwerking met de wijkbewoners vergroten. Door de wisselingwerking

tussen interne en externe partners van de gemeente ontstaat er een gebiedsgerichte, integrale en efficiënte manier van samenwerken.

De gemeente Bussum is eveneens in gesprek met haar burgers over uiteenlopende thema's, waaronder de openbare ruimte. Bussum heeft net als Naarden meerdere momenten waarop burgers mee kunnen denken over verschillende onderwerpen. In de 'Bussumse Werkwijze' is geborgd hoe (burgerpanel, het burgerspreekuur en informatieavonden) en waar de inbreng van burgers vorm krijgt in al haar plannen. Met name bij herinrichtingen van wegen en renovaties van speelplaatsen en plantsoenen worden burgers projectmatig betrokken. Een aantal onderwerpen, zoals zwerfafval en onkruid op verharding, worden meegenomen in de wijkshouwen. Deze worden gedaan in samenwerking met actieve buurtpreventieverenigingen. Ook is er ervaring opgedaan met vormen van zelfbeheer van plantsoenen en speelplaatsen.

Ambities

Het college van Naarden wil krachten bundelen door partijen die elkaar iets te bieden hebben, te verbinden. Daarbij blijft de gemeente de hoeder van het algemeen belang. De gemeente zal proberen om belangentegenstellingen en conflicten te overbruggen en laat commitment zien door waar nodig te investeren en te ondersteunen.

In het kader van de groeiende samenwerking in de openbare ruimte met de gemeente Naarden en de toenemende betrokkenheid van de burgers zal Bussum gebruik maken van de ervaringen en kennis van Naarden over het model Wijkgericht Werken.

In lijn met de ontwikkeling dat de burger steeds meer centraal komt te staan en meer verantwoordelijk neemt en krijgt in de leefomgeving, heeft de gemeente in 2013 haar nieuwe ambities op het gebied van actief burgerschap opnieuw in beeld gebracht in een kadernota.

Ook al is het huidige vertrekpunt van Naarden en Bussum verschillend, het streven is om gezamenlijk op te trekken in de ambities op het gebied van Burger Centraal.



Opening Heidezicht in Bussum

Integraal en samenhangend

Alle onderdelen van de openbare ruimte (zoals wegen, groen, water) worden in samenhang beschouwd. In de integrale benadering wordt tevens gekeken welke externe stakeholders (bv TOMIN, GAD, GNR, RGD), naast buurgemeenten een (aanvullende) rol kunnen spelen in het beheer van de openbare ruimte.



Aanleiding

Intern en extern is het van belang de planvorming en uitvoering integraal te beschouwen en in samenhang uit te voeren. Het gaat om afstemming binnen en tussen de gemeentelijke organisaties en om bestaande en nieuwe samenwerkingsvormen met externe partners.

Hierbij is het belangrijk om kritisch te kijken naar waar andere partijen goed (en efficiënt) in zijn en wat de eigen kerntaken voor de toekomst zijn. Wat instellingen of bedrijven net zo goed of beter kunnen dan de gemeente, kan aan deze partijen overgedragen worden, zodat de gemeente zelf steeds meer de regierol kan vervullen.

Integraal en samenhangend in Naarden en Bussum

De interne samenwerking op het gebied van openbare ruimte in beide gemeenten verloopt goed: In Bussum is de integrale beleidsvoorbereiding voldoende geborgd in de organisatie en is er voldoende samenwerking met het sociale domein (blijkt uit het evaluatierapport van de samenvoeging van de afdelingen RI/Wijkbeheer in de afdeling Ruimte). De afstand tussen beleidsvorming en uitvoering is door de samenvoeging verkleind.

Ook in Naarden verloopt de interne samenwerking goed. De binnen- en buitendienst van de openbare ruimte zijn al langere tijd onderdeel van één afdeling: Civiele Werken en Groen (CWG). Dit zorgt ervoor dat beleidsmakers, voorbereiders en uitvoerders nauw en op een projectmatige wijze met elkaar samenwerken. De afstemming met afdelingen als ROBM (Ruimtelijke ordening, Bouwen en Milieu) en OWR (Onderwijs, Welzijn en Recreatie) is goed verweven in de werkwijze van de organisatie.

De afdeling Ruimte van Bussum en de afdeling CWG van Naarden werken sinds 2012 nauw samen in de openbare ruimte. Projecten, Beleid en Beheer worden daar waar mogelijk op elkaar afgestemd, geharmoniseerd en gezamenlijk vorm gegeven.

De openbare ruimte bestaat uit verschillende onderdelen (groen/grijs/blauw) waar meerdere partijen (aan) werken. Dit geldt voor verschillende afdelingen binnen de gemeenten Naarden en Bussum, maar ook voor externe partijen als Waternet, TOMIN, GAD, Rijksgebouwendienst, Natuurmonumenten en het GNR.

De samenwerking met de TOMIN groep is daar een voorbeeld van. Deze sociale werkvoorzieningsorganisatie in de Gooi- en Vechtstreek en Almere, voert voor beide gemeenten werkzaamheden uit in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, maar ook in de interne schoonmaaktaken. De GAD (Gewestelijke Afvalstoffen Dienst) verzorgt de afvalinzameling en verwerking voor beide gemeenten.

Ambities

Zowel Naarden als Bussum hebben de ambitie de samenwerking met interne en externe partijen nog beter vorm te geven, zodat ieder vanuit zijn of haar eigen expertise op een zo efficiënt mogelijke manier bijdraagt aan de kwaliteit van de openbare ruimte.

Ook is de ambitie om nog meer gebruik te maken van elkaars personeel en tractie waar dat mogelijk en nodig is.

Een verdere integrale afstemming met andere afdelingen in de organisaties zal vooral worden gezocht in het vormen van integraal beleid en de uitvoering daarvan. In beide organisaties zal 'het samen maken van beleid' geborgd worden in de bestaande werkprocessen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de projectmatige aanpak waarin zowel beleid, voorbereiding en uitvoering, als het beheer integraal worden behandeld.

Er is al een inventarisatie van bestaande beleidsdocumenten gemaakt die betrekking hebben op de openbare ruimte. Nieuw beleid zal gezamenlijk worden vormgegeven. Ook voor lopende (onderhoudscontracten) is er in beeld gebracht welke contracten waarvoor lopen en tot wanneer. In de toekomst worden deze contracten op elkaar afgestemd en, waar het kan, in samenhang afgesloten.

Naarden en Bussum hebben de ambitie om te onderzoeken waar de bestaande samenwerkingsvormen met externe partners uitgebouwd kunnen worden of waar nieuwe samenwerkingsverbanden opgezet kunnen worden. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn om te onderzoeken welke aannemers een rol kunnen spelen in ons groenbeheer en onderhoud. In het kader van de mogelijke nieuwe taakvelden uit de Participatiewet is het zinvol om verkennende gesprekken met de TOMIN groep te voeren. Mogelijke samenwerkingsvormen voor het integraal beheer en onderhoud van het buitengebied zullen worden gezocht worden bij partijen als het Goois Natuurreservaat (GNR) en Natuurmonumenten.

Op het niveau van regionale ontwikkelingen zal de afstemming in het Gewest Gooi en Vechtstreek blijven plaatsvinden. Het Gewest zorgt ervoor dat de gemeenten voldoende voortgang op de vastgestelde regionale taken zullen zien. Hierbij wordt steeds uitgegaan van de vragen die vanuit de gemeenten komen. De ontwikkelingen rondom de Participatiewet zijn hierin een actueel thema.

Resultaatgericht, gebiedsgericht en kwaliteitsgerichte aansturing van beheer

De kwaliteitniveaus (beeldkwaliteit) voor zowel de inrichting als het beheer van de openbare ruimte zijn (Naarden) en worden (Bussum) vastgelegd per gebied (bv winkelcentra, beeldbepalende plekken, bedrijventerrein, buitengebied), waarmee de functionaliteit en de veiligheid van de voorzieningen wordt gewaarborgd. Het resultaat van de beheerinspanningen is SMART vastgelegd in objectieve, meetbare en toetsbare kwaliteitsnormen, onderhoudsniveaus en eenheidsprijzen.



Parel in Naarden

Aanleiding

De groeiende samenwerking en de bijkomende efficiencyvoordelen vragen om het harmoniseren van het beleid en beheer van de openbare ruimte. De gemeente Naarden beheert de openbare ruimte op basis van beeldbestekken terwijl de gemeente Bussum de openbare ruimte nog deels beheert op basis van frequentiebestekken. De gemeente Bussum maakt verder de overstap naar beeldbestekken om gezamenlijk het gehele beheer van de openbare ruimte kwaliteitsgericht (beeld) uit te voeren. Het beheer van de openbare ruimte zal daarmee van aanbodgericht (werken op basis van frequentiebestekken) verschuiven naar vraaggericht (welk eindresultaat past bij de ambities) sturen.

De voordelen van deze vraaggerichte sturing zitten in duidelijkheid over financiële consequenties en vereenvoudigde sturing op en communicatie over het uiteindelijke beeldresultaat. Het beeldgestuurd beheren laat direct duidelijk zien welke beheerkwaliteit er mogelijk is binnen de beschikbare budgetten, zodat hierover keuzes gemaakt kunnen worden. De kwaliteitsniveaus kunnen voor de verschillende onderdelen in de openbare ruimte (meubilair, wegdek, groen, etc.) apart vastgesteld worden. Burgers en bestuurders willen bovendien een schoon, heel en veilige leefomgeving zien in plaats van informatie over de frequentie van het onderhoud.

Duidelijke financiële kaders zijn belangrijk voor zowel de samenwerking met externe partners en aannemers, als voor de eigen organisatie (beheervriendelijk ontwerpen en ontwerpvaardig beheren). Het maakt het bovendien eenvoudiger om bulkwerk meerjarig in beeldbestekken uit te besteden, wat een besparing oplevert.

Beheerkwaliteitsplan 2013-2018 gemeenten Naarden en Bussum

In 2013 is één beheerkwaliteitsplan voor het integrale beheer van de openbare ruimte voor de komende vijf jaar opgesteld. Hierin worden de beleidskaders voor het integrale beheer voor zowel Naarden als Bussum beschreven.

Het areaal is verdeeld in verschillende gebiedstypes met daarbij behorende beheerniveaus: hoogwaardig, normaal en sober. Zo ontstaat er maatwerk in het beheer: in het centrum is er bijvoorbeeld behoefte aan een hoger kwaliteitsniveau dan in een buitengebied. De beheerniveaus kennen vervolgens verschillende kwaliteitsbeelden. Het beheerkwaliteitsplan wordt bestuurlijk vastgesteld in zowel Naarden als Bussum. Op basis van meerdere scenario's (kwaliteitsniveaus voor verschillende gebiedstypen inclusief bijbehorende budgetten) worden keuzes gemaakt over het beheer in de openbare ruimte.

Ambities

Het beheren van de openbare ruimte op basis van beeldkwaliteiten brengt veranderingen met zich mee in de manier van kijken naar en ook werken in de openbare ruimte. In het uitvoeren van het beheer en onderhoud gaat het niet meer over het aantal keer dat je een taak uitvoert, maar dat je ervoor zorgt dat de openbare ruimte voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau. Door gezamenlijk op te trekken in de veranderingen in organisatie en werkwijzen gebeurt dit zo efficiënt mogelijk.

De organisaties worden, op het gebied van kennis en vaardigheden, ingericht op deze "nieuwe" manier van werken. Naast de eigen medewerkers worden ook de externe samenwerkingspartners meegenomen in dit traject.

Naast de reeds behaalde bezuinigingen in de openbare ruimte in 2011 en 2012, zal deze manier van werken ook voor een nog efficiëntere werkwijze en daarmee de berekende besparing zorgen.



Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt in het project meegenomen als uitgangspunt bij mensen, middelen en milieu (people, planet, profit).

Aanleiding

Duurzaamheid is een mondiaal thema waar niemand meer omheen kan. Bijna iedere gemeente heeft haar ambities op het gebied van duurzaamheid, waarbij ook duurzaam beheer van de openbare ruimte een belangrijk thema is. Hoe kunnen we de openbare ruimte zo duurzaam mogelijk inrichten en beheren? Wat zijn daarvan de financiële consequenties op korte en lange termijn? De openbare ruimte is de bovendien een plek om sociale cohesie in een buurt te creëren: gezamenlijk inrichten, beheren en gebruiken. Daarnaast is het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte bij uitstek geschikt voor mensen met een arbeidsbeperking.

In 2015 wordt de Participatiewet door het Rijk ingevoerd. In deze wet worden diverse wetten voor mensen met een arbeidsbeperking (Wajong, WWB, WSW) samengevoegd tot één wet. Mensen met een arbeidsbeperking worden als gevolg van deze wet niet meer automatisch in een sociale werkvoorziening (SW-bedrijf) geplaatst, maar moeten zoveel mogelijk worden gekoppeld aan reguliere werkgevers. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet en heeft daarin verschillende rollen: werkgever, opdrachtgever, beheerder van de financiën en partner van de SW-bedrijven. Gemeenten gaan meer gebruik maken van hun taken in de openbare ruimte om de mensen uit de komende Participatiewet van werk te voorzien; voor de gemeente zelf of via uitbestede werk bij een aannemer. Cruciaal voor het slagen van de nieuwe werksituatie voor deze mensen, is de professionele begeleiding die zij krijgen. Gemeenten krijgen voor deze begeleiding een budget vanuit het Rijk, maar er worden ook 35 regionale werkbedrijven opgericht die hierin een rol in kunnen gaan spelen. De uitwerking hiervan zal de komende twee jaar verder vorm worden gegeven.

Duurzaamheid in Naarden en Bussum

Duurzaamheid is een belangrijk bestuurlijk thema in Naarden en Bussum. Bussum ziet duurzaamheid als een verantwoorde afweging van belangen: sociaal-cultureel, economisch en ecologisch op zo'n manier dat andere mensen, andere regio's en andere generaties zo min mogelijk met negatieve gevolgen te maken krijgen (uit: nota 'Bussum bewust de toekomst in, visie op duurzame ontwikkeling 2010-2014'). Bussum heeft zes prioriteiten vastgesteld op het gebied van duurzaamheid verdeeld onder drie onderdelen: people, planet, profit. Alle prioriteiten inclusief de concrete activiteiten hebben directe raakvlakken met de openbare ruimte:

1. Gebruik van duurzame energie en het verminderen van CO2-uitstoot;
Voorbeeld: het duurzaam vervangen van de openbare verlichting, recyclen van afval
2. Duurzaam, flexibel en multifunctioneel bouwen en wonen;
Voorbeeld: elk bouwplan wordt in vroeg stadium doorgelicht op duurzaamheidseisen
3. Verminderen en verduurzamen van de automobilititeit;
Voorbeeld: rijden van aantal gemeentevoertuigen op groene brandstof
4. Maatschappelijke betrokkenheid en ontwikkeling;
Voorbeeld: versterken van beleid op het gebied van emancipatie minderheidsgroepen als gehandicapten en mensen met een arbeidsbeperking
5. Duurzame inkoop en bedrijfsvoering;
Voorbeeld: de checklist duurzaamheid wordt algemeen gehanteerd
6. Kwaliteit van ruimte en groen;
Voorbeeld: het stimuleren van biodiversiteit in het groenbeleid, beheer zonder glyfosaat en het planten van bij-vriendelijke gewassen.

Bussum wil met alle gebruikers van de openbare ruimte zorgen voor behoud en verbetering van de leefomgeving, met behoud van zoveel mogelijk groen.

De ambities van de gemeente Naarden op het gebied van duurzaamheid zijn nog niet concreet vastgesteld in een beleidsnota. Dat wil niet zeggen dat duurzaamheid geen thema is voor deze gemeente. In het coalitieakkoord wordt namelijk wel beschreven dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft als het gaat om zuinig omgaan met energie. Er wordt afgezien van risicovolle manieren van onkruidbestrijding voor bodem en water, de openbare verlichting wordt duurzaam vervangen, waar functioneel worden auto's vervangen door elektrische auto's en in gemeentelijke gebouwen is continue aandacht voor het energieverbruik.

Ambities

Duurzaamheid blijft een belangrijk thema in Bussum en Naarden. Naarden onderzoekt waar zij zich op kan trekken aan de Bussumse duurzaamheidsagenda, aangezien duurzaamheid al is ingebed in de Bussumse organisatie. Bussum en Naarden onderzoeken daarnaast de mogelijkheden om de LCC-methode (Life Cycle Costing) toe te passen in het openbare ruimte beleid.

Er liggen kansen op het gebied van sociale duurzaamheid (maatschappelijke betrokkenheid en ontwikkeling). De openbare ruimte is voor gemeenten een kansrijk middel om (een deel van) de mensen die onder de komende Participatiewet vallen van werk te voorzien. Hiervoor zullen verschillende scenario's worden onderzocht: het zelf in dienst nemen van deze mensen, het opnemen van een social return eis aan opdrachtnemers bij uitbestedingen, partnerschap creëren tussen partijen en een autonoom SW-bedrijf binnen of buiten de gemeente op te zetten.

Ook met haar eigen personeel gaan Naarden en Bussum duurzaam om en de ambitie is om dit te blijven doen. Momenteel gebeurt dit door de medewerkers gezond en vitaal te houden en mogelijkheden te bieden voor groei en ontwikkeling (bijvoorbeeld op het gebied van eigen verantwoordelijkheid en mobiliteit binnen en buiten de organisatie). Dit zal ook het uitgangspunt blijven bij eventuele personele verschuivingen als gevolg van de nieuwe rol van de gemeente als regisseur van de openbare ruimte.